

Deel gemeenten investeert wel in kunst

Gemeenten moeten bezuinigen door de recessie en de kortingen door het Rijk. Toch kiest een deel ervoor niet op kunst en cultuur te bezuinigen. „Cultuur maakt een stad aantrekkelijk.”

**Door onze redacteur
CLAUDIA KAMMER**

ROTTERDAM, 15 JAN. In Arnhem gaat er dit jaar 0,4 miljoen euro meer naar cultuur. Vorig jaar ging het budget al structureel omhoog met ruim 4 miljoen, tot 24,1 miljoen. „Arnhem wil zich profileren als culturele hoofdstad van het oosten van het land”, zegt wethouder Michiel van Wessem (VVD, Cultuur).

De meeste gemeenten bezuinigen op cultuur, dit jaar gemiddeld 9 procent, berekende het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) in november vorig jaar. Maar er zijn ook gemeentes die tegen de trend ingaan en juist meer in kunst investeren. De grote steden Arnhem en Utrecht, maar ook middelgrote gemeenten als Alphen aan den Rijn en kleinere als Schermer en Doesburg, trekken hiervoor dit jaar op hun begroting extra geld uit.

Hoeveel gemeenten er precies zijn die meer geld uitgeven aan cultuur is nog niet bekend. De DSP-groep, een onderzoeksbureau op kunst- en cultuurgebied, doet onderzoek in opdracht van het ministerie van OCW, maar dat is nog niet afgerond. Het onderzoek van COELO is een tussenstand en geeft grofweg aan wat gemeenten in november van plan waren te doen met hun begrotingen. In dat onderzoek vulden 253

‘Nijmegen investeert nu eens in grote podia’

Henk Beerten (D66) is wethouder Cultuur van Nijmegen. 163.000 inwoners, coalitie: PvdA, GroenLinks, D66. Cultuurbudget van 18 naar 19 miljoen euro per jaar.

„Cultuur is smeerolie voor de samenleving. Het zet aan tot reflectie, tot ontmoeting, tot integratie. Het helpt vreemdelingen angst voorkomen. We maken bewust de keuze om niet minder maar meer te doen. „Naar de schouwburg en naar concertzaal De Vereniging gaat structureel vier ton extra. Wat betreft die grote podia is er sprake van een inhaalslag. Daar is hier lang wat vreemd tegenaan gekeken. Die grote zalen zouden luxe en elitair zijn. Tradi-

tioneel ging de meeste sympathie hier uit naar kleinere initiatieven vanuit bijvoorbeeld de studenten- of de krakerswereld. „Er komt een nieuw complex voor popcentrum Doornroosje. Dat project moet eenzelfde succes worden als het in 2000 geopende grote filmhuis LUX dat bijna elke avond vol zit. „Extra geld gaat niet alleen naar de instellingen. We willen Nijmegen meer profiel geven: de geschiedenis meer uitlichten. Er komt meer aandacht voor cultuureducatie. Maar er vallen ook klappen. Van de 800 gesubsidieerde banen hangen vele aan cultuurinstellingen en festivals. Die gaan verdwijnen.”

Paul van der Steen

gemeenten, ruim de helft van het totaal aantal Nederlandse gemeenten, een vragenlijst in. Daarvan waren er 52 die aangaven dat zij meer geld voor cultuur wilden uittrekken.

Maar navraag van deze krant leert dat sommige gemeenten hun begrotingen inmiddels alweer hebben bijgesteld en toch bezuinigen.

De DSP-groep stelt in zijn conceptrapport dat gemeenten die extra in cultuur investeren, dat doen „om bijvoorbeeld mee te dingen naar de kandidatuur voor culturele hoofdstad van Europa (2018), of ze trekken geld uit voor podia (pop, theater), een nieuwe bibliotheek, het archief en musea. De nieuwbouw wordt soms gekoppeld aan gebiedsontwikkeling. Ook investeren gemeenten extra om een afbouw van een instelling of fusie te begeleiden.”

Arnhem investeert in cultuur om de landelijke bezuinigingen voor een aantal grote instellingen te compenseren. Het Gelders Orkest, dansgezelschap Introdans en theatergroep Oostpool zullen lokaal zoveel mogelijk worden ontzien. Dat kan betekenen dat andere kunstinstellingen in Arnhem minder subsidie krijgen van de gemeente. Welke dat zullen zijn, is nog niet bekend.

Verder wordt er in Arnhem in Rijnboog, het gebied tussen de Rijn, het station en de binnenstad een zogenoemd ‘kunstencuster’ gebouwd, waarin negen culturele instellingen onder één dak komen. Daarnaast komt er een ‘kenniscluster’, waarin onder meer de bibliotheek wordt gevestigd.

Volgens een woordvoerder van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hebben de provincies en grote gemeenten in het

‘Culturele lente in Heerlen geeft vertrouwen’

Paul Depla (PvdA) is burgemeester van Heerlen. 89.000 inwoners, coalitie: SP, PvdA, Stadspartij Heerlen, Ouderenpartij Heerlen, D66. Cultuurbudget van 18 naar 19 miljoen euro per jaar.

„Heerlen heeft in het verleden veel klappen te verduren gehad, onder meer de mijn--sluitingen. Nu maken we van het lelijke eendje een witte zwaan door stevig in te zetten op veiligheid en te werken aan een florierende economie. Het derde speerpunt is cultuur, al een aantal jaren overigens. Het is een middel om jongeren aan de stad te binden en om bezoekers te trekken. De culturele lente zorgt nu al voor herwonnen

zelfvertrouwen. Maar het kost jaren om omhoog te klauteren. Nu de culturele inspanningen terugschroeven zou het stomste zijn wat we kunnen doen. Visie en geloof zijn soms niet direct meetbaar, maar de politiek is al te veel gericht op de korte termijn.

„We hebben met Cultura Nova een festival dat eigenlijk net zo bekend zou moeten worden als Oerol. Schunck, een voormalig warenhuis uit de jaren dertig, is een icoon voor de stad. Daar gaat negen miljoen per jaar in zitten, ook voor een bibliotheek en muziekonderwijs. Cultuur draagt bij aan het vestigingsklimaat voor bedrijven.”

Paul van der Steen

oosten van het land gezamenlijk afgesproken kunst en cultuur bij bezuinigingen zoveel mogelijk te ontzien. Niet alleen Arnhem, maar ook Nijmegen en Enschede streven daarnaar.

Daarnaast zijn er kleinere gemeenten in het oosten die extra geld uittrekken voor cultuur. In Doesburg wordt extra geld gestoken in onderhoud en restauratie van monumenten. In Grave wordt het Graafs Museum uitgebreid en is er extra geld nodig omdat de exploitatiekosten van een aantal culturele instellingen omhoog gaan. „Gas, licht en water”, licht een woordvoerder toe.

Utrecht is zo’n gemeente die meedingt naar de titel van Culturele Hoofdstad van Europa. De gemeente treft daarnaast voorbereidingen voor de viering van de Vrede van Utrecht, in 2013. En in Leidsche Rijn verrijst een nieuw

muziekpaleis, als opvolger van het oude Vredenburg. Het college van B en W trekt dit jaar structureel 2 miljoen euro extra uit voor cultuur, zodat er in totaal 40 miljoen euro beschikbaar is.

Volgens de VNG is investeren in cultuur voor veel gemeenten ook een manier om het vestigingsklimaat voor burgers en bedrijven te verbeteren. Ze baseren zich op het in 2009 verschenen boek *De aantrekkelijke stad* van Gerard Marlet, waarin staat dat gemeenten met een bloeiend cultureel leven het ook economisch beter doen.

Verscheidene gemeenten halen dat onderzoek aan. Ook de Arnhemse wethouder Van Wessem: „In Marlets boek stond een ranking van aantrekkelijke gemeenten. Arnhem stond op de zevende plaats. Dat profiel willen wij graag bewaken. Investeren in cultuur is geen luxe, maar noodzaak.”